

HIMNA

IVO BRNČIČ

*Dar naprasnyj, dar slučajnyj,
Žizn', začem ty mne dana?
(Puškin)*

I.

*Temá, brezdanja, trda, neusmiljena temota
je ko jeklen oklep vdušila večni dih sveta.
Zastal je čas, samó še kot ogromen slap tihota
buči in tone, tone v prostor brez mejá in dna.*

*Ugasle, slepe zvezde ledené in mro v višavi;
iz svojih starodavnih tirov vržene drve
in padajo v praznoto in v omotični motnjavi
se kakor krhko steklo krušijo in v prah drábe.*

*Po bliskovo, navpik pogrezam se v prepad temotni,
otrpel, ko zadet od strele, razdejan in strt.
Vse razdivjane sile stvarstva me ženo v togotni
vrtinec, ki v njem svojo črno žetev melje smrt.*

*Ostal je za menoj ko daljna tožba vijoline
klic nežnih belih prsi in vabečih ženskih rok.
Nikjer poti ne najdem več iz strašne globočine,
kjer vseh stvari in bitij topli, živi veletok*

*se v večen mráz in večen molk in večen mir izteka,
kjer oneme vse ustne, izgube se brez sledu
vsi upi, vse strasti ljubezni žejnega človeka
— ko jata ptic v viharju, plen polarnega ledu.*

*Vse glave, ki so z nitmi misli vso zemljó prepregle,
vsa zvesta srca, ki ljudem so dala vročo kri,
vse róke, ki so drzno tja do samih zvezd posegle,
ljubeče, rosne, v sončno luč zamaknjene oči —*

*ko listje padajo raz veje časa razvihrane,
da zaskovika jim slovo spomin, mrtvaški ptič,
da na minulosti gladini pusti le ostane
za njimi brazda v vodi, val na bregu — votel nič.*

*Izpremenjene v kamen, v prst, v brezčutno, mrtvo gmoto
nevzdržno jih poganja mrzle nujnosti ukaz
na zadnjo pot, do tod, kjer s slepimi očmi v praznoto
molče strmi okamenele večnosti obraz.*

II.

*To tiho uro, ko samó brodovje smrti sivo
vesla čez večnega miru ledeni ocean
in ko vprašanje eno samo, neutolažljivo,
gori svetló ko blisk zamrzal, v nebes prikovan,*

*nad góro trupel, ki kriče nemočna, gola, nema,
čemu človeku dana je bila življenja luč
in ž njo prekletstvo, da iz reke večnosti zajema
vsak dan požirek strupa, s slednjim dihom žejnih pljuč;*

*— tesnobno uro to medlim v sovražnem brezdnu stvarstva,
atom svetov ugonobljenih, zapuščen in sam.
Ko da nikdár človeka ni bilo, tako brez varstva,
tako brez vse moči v brezbrežni noči plahutam.*

*In vendar: ko že čaka me, obsojenca, grobar molčeči,
vse strastneje gori mi v žilah plamen neminljiv
viharne volje po življenja sladko bridki sreči.
— in vse bolj hladen, mrtev ž njo sem vse strašnejše živ.*

*Osamljenega ko drevo v puščavi me nešteti
rodov človeških tihe sence spremljajo zvestó;
vse sanje smelih borcev in upornikov prekletih
mogočno kakor orgle v mojih prsah zdaj pojo.*

*Ko gromu v gori prisluškujem čudežnim besedam
nesmrtné sle, ki vodi milijonov nog korak;
neskončno vojsko živih in mrličev trudnih gledam,
ki stopa čez stoletij žalostnih krvavi prag.*

*Brezimni bratje, ki ledino mrtvega planeta
ste preorali, da bi sred kamnitih goličav
rodila zlato klasje vaša kri prelita, sveta
— vam z vetrom spomladanskim pojem hvalo in pozdrav!*

*Vam, bratje, dajem vse: srce in misel prerojeno
— življenje vračam vam, ki sem od vas prejel ga v dar.
Vas čakam, da odplujemo s to zemljo pomlajeno
v prihodnje dni in da nam samo sonce bo krmar.*

POSLEDNJA NOČ

IGO GRUDEN

*Ljubezni tvoje dih, šepet in vonj
nocoj ne uspava me v pokojno spanje:
drdranje voz in peketanje konj
po mestu v megli gre kot blodne sanje,
in noč mrmrá, mrmrá, mrmrá
pod težo zimskega nebá.*

*Privijam k sebi te v slovo nocoj,
ko da bi hotel v smrt s seboj te vzeti:
ko me zajame najstrašnejši boj,
mi radi tebe bo težkó umreti,
a sence tiha le perot
naj gre takrát čez tvojo pot.*

*Kaj v meni je to noč, še sam ne vem,
nekoč sem v tebi znal ves svet ljubiti:
kdo dal oblast neznanim je ljudem,
da moji sni najlepši bodo ubiti?
Le noč mrmrá, mrmrá, mrmrá
pod težo zimskega nebá.*

*Odpusti mi, kot ti odpuščam jaz,
če drug nad drugim sva kedaj zdvomila:
naj v tebi čist ostane moj obraz,
kot mene v smrt boš čista ti spremila,
in nikdar strt od bolečin
ne bodi name tvoj spomin.*